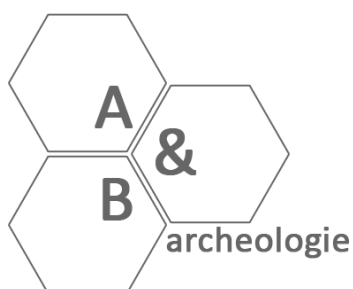

Nota Kortemark Sneppestraat 50-56

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

20-5-2022

Titel: Nota Kortemark Snekpestraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Projectcode bureauonderzoek: 2019F153

Projectcode landschappelijk booronderzoek: 2022C79

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2022C78

Intern projectnummer: 2022.040

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Kortemark, Snekpestraat 50-56

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 56293,82 en Y: 192168,71; X: 56556,42 en Y: 192296,40

Oppervlakte plangebied: ca. 6.356m²

Kadastergegevens: Kortemark, afdeling 1, sectie C, perceelnummers 773E, 775C2, 775D2, 775E2, 775V, 775Z en 787G

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog) en initiatiefnemer

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 20/05/2022

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke-waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	5
1.1. WETTELIJK KADER	5
1.1.1. VRAAGSTELLINGEN	5
1.1.2. RANDVOORWAARDEN	8
1.2. WERKWIJZE EN STRATEGIE	11
1.2.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	11
1.2.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	12
1.2.3. ADVIES SPECIALISTEN	13
1.2.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	13
1.2.5. SELECTIE BRONNEN	13
2. LANDSCHAPPELIJKE BORINGEN	14
2.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	14
2.1.1. VRAAGSTELLING	14
2.1.2. RANDVOORWAARDEN	15
2.1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	15
2.2. ASSESSMENT	16
2.2.1. LANDSCHAPPELIJKE RESULTATEN	16
2.2.2. ASSESSMENT VONDSTEN	20
2.2.3. ASSESSMENT STALEN	20
2.2.4. ASSESSMENT CONSERVATIE	20
2.3. SYNTHESE	21
2.3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	21
2.3.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	21
3. PROEFSLEUVENONDERZOEK	23
3.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	23
3.1.1. VRAAGSTELLING	23
3.1.2. RANDVOORWAARDEN	24
3.1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	24
3.2. ASSESSMENT	26
3.2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	26
3.2.2. ASSESSMENT SPOREN	31
3.2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	36
3.2.4. ASSESSMENT STALEN	36
3.2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	36
3.2.6. DATERING EN INTERPRETATIE	36
3.3. SYNTHESE	37
3.3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	37
3.3.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	37

4.	<u>SAMENVATTING</u>	40
5.	<u>BIBLIOGRAFIE</u>	42
6.	<u>BIJLAGES</u>	43

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Snekpestraat 50-56 te Kortemark (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep groter is dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een landschappelijk booronderzoek (en indien nodig een archeologisch booronderzoek en/of proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites) en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd dienden te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit uitgesteld vooronderzoek beschreven.

1.1.1. Vraagstellingen

In het programma van maatregelen van de bureaustudie² werden volgende onderzoeksvragen opgenomen:

- Met betrekking tot het landschappelijk bodemonderzoek
 - Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
 - Is het beeld van elke boring gelijk of zijn significante variaties in bodemopbouw waar te nemen?
 - Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de beschikbare gegevens?
 - In welke mate is het bodemprofiel nog intact ter hoogte van het plangebied?
 - Wat is de diepte van het archeologisch leesbaar niveau? Dient bij een eventueel proefsleuvenonderzoek rekening gehouden te worden met verschillende archeologische niveaus?
 - In welke mate interfereren de geplande werken met het bodemarchief?
 - Zijn bodemhorizonten die kunnen wijzen op een goede bewaring van artefactensites nog bewaard binnen de contouren van het plangebied? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een afgedekte bodem?
 - Wijzen de waarnemingen op een verstoord bodemarchief? Kan verder onderzoek in de vorm van archeologische boringen en/of proefsleuven nog leiden tot kenniswinst?
 - Zijn tijdens het onderzoek anomalieën waargenomen die verder aandacht behoeven tijdens het archeologisch booronderzoek of proefsleuvenonderzoek?
 - Zijn de waarnemingen van die aard dat een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is? Zo ja:
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten van de zone waar een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is?

¹ Van Goidsenhoven 2019; Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019.

² Van Goidsenhoven 2019, 12-16.

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - Welke vragenstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - Dwingen de waarnemingen afwijkingen van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk op?
- Met betrekking tot het verkennend archeologisch booronderzoek:
 - Zijn er artefacten (vuursteen, aardewerk, etc.) aanwezig in het zeefresidu? Wat is de stratigrafische context? Welke materiaalcategorie(en) zijn vertegenwoordigd? Wat is de bewaringstoestand?
 - Zijn er ecofacten (houtskool, verbrand bot, organisch materiaal, etc.) aanwezig in het zeefresidu? Omschrijf. Wat is de stratigrafische context? Welke materiaalcategorie(en) zijn vertegenwoordigd? Wat is de bewaringstoestand?
 - Is er een egale spreiding van artefacten en/of ecofacten of betreft het puntwaarnemingen? Beschrijf de ruimtelijke samenhang (horizontaal en verticaal). Wat zijn de archeologische implicaties?
 - Kan binnen het plangebied een zone afgebakend worden (in X, Y en Z coördinaten) die relevant is voor verder waarderend onderzoek? Zo ja, welke specifieke vraagstelling is voor het vervolgonderzoek relevant?
- Met betrekking tot het waarderend archeologisch booronderzoek:
 - Wijzen de indicatoren op de aanwezigheid van een bewaarde artefactenconcentratie?
 - Wat is de bewaringstoestand van het vondstmateriaal? Kan op basis van het vondstmateriaal reeds een relatieve datering naar voor geschoven worden?
 - Kan aan de hand van het waarderend booronderzoek een duidelijke afbakening in drie dimensies gemaakt worden van de aanwezige vindplaats?
 - In welke mate wordt de veronderstelde vindplaats bedreigd door de geplande werken? Behoort bewaring in-situ tot de mogelijkheden?
 - Is het opportuun om na het waarderend booronderzoek over te gaan tot een opgraving? Of is het aangewezen voorgaand een proefputtenonderzoek in functie van artefactensites uit te voeren?
 - Wat is de ideale strategie voor het vervolgonderzoek?
 - Welke vragenstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - Zijn er voor de beantwoording van deze vragenstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid? Welke specifieke vraagstelling kan aan dit natuurwetenschappelijk onderzoek gekoppeld worden?
- Met betrekking tot het proefputtenonderzoek in functie van artefactensites:
 - Wat is de vondstendensiteit ter hoogte van de positieve boringen?
 - Kan op basis van de gerecupereerde artefacten in de proefputten reeds een datering en vindplaatstypering naar voor geschoven worden?
 - Wat is de bewaringstoestand van de vindplaats?
 - Zijn de waarnemingen van die aard dat een vervolgonderzoek aangewezen is?
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z-waarden) van de zone waar een vervolgonderzoek aangewezen is?

- Wat is de ideale strategie voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek:
 - Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?
 - In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?
 - Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.
 - Op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau zich? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?
 - Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
 - Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
 - Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?
 - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
 - Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
 - Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?
 - Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
 - Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de cartografische gegevens en de gekende vindplaatsen in de ruime omgeving?
 - Wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
 - Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
 - Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
 - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - Zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.1.2. Randvoorwaarden

Het terrein was voor de aanvang van het onderzoek vrij van obstakels. De bebouwing werd reeds gesloopt. Ter hoogte van de voormalige woningen met huisnummers 54 en 56 was een kelder- (en kruipkelder-)niveau aanwezig waardoor hier geen archeologische sporen meer bewaard kunnen zijn. Deze zones werden ingemeten als verstoorte zone. Ook ten zuiden van de voormalige woning met nummer 50 werd een verstoorte zone geattesteerd.

Figuur 1 Zicht op het zuidwestelijke deel van het plangebied.

Figuur 2 Zicht op het noordoostelijke deel van het plangebied tijdens de sloop van de voormalige bebouwing.

Figuur 3 Zicht op de uitgebroken kelder ter hoogte van Snekpestraat 54.

Figuur 4 Zicht op de uitgebroken kelder en kruipkelder ter hoogte van Snekpestraat 56.

1.2. Werkwijze en strategie

1.2.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek opgelegd in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek (indien nodig gevolgd door een verkennend en waarderend booronderzoek en een proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites) en een proefsleuvenonderzoek, in een uitgesteld traject. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

In eerste instantie werd een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek vond plaats op maandag 25 april 2022. In totaal werden zeven boringen geplaatst, verspreid over het volledige terrein. Hierbij werd een bodem met sterke antropogene invloed vastgesteld. Plaatselijk werd echter nog een gunstig bewaarde C-horizont vastgesteld op een diepte van ca. 60cm onder het huidige maaiveldniveau. Er werden geen indicaties aangeboord voor een gunstige bewaring van steentijd artefactensites. Wel zouden eventueel sites met grondsporen aanwezig kunnen zijn op het niveau van de C-horizont. Hoewel het terrein reeds in grote mate verstoord lijkt te zijn, kon de omvang en de begrenzing van deze verstoring op basis van het landschappelijk booronderzoek alleen niet met zekerheid vastgesteld worden. Het proefsleuvenonderzoek diende hier meer inzicht in te verschaffen.

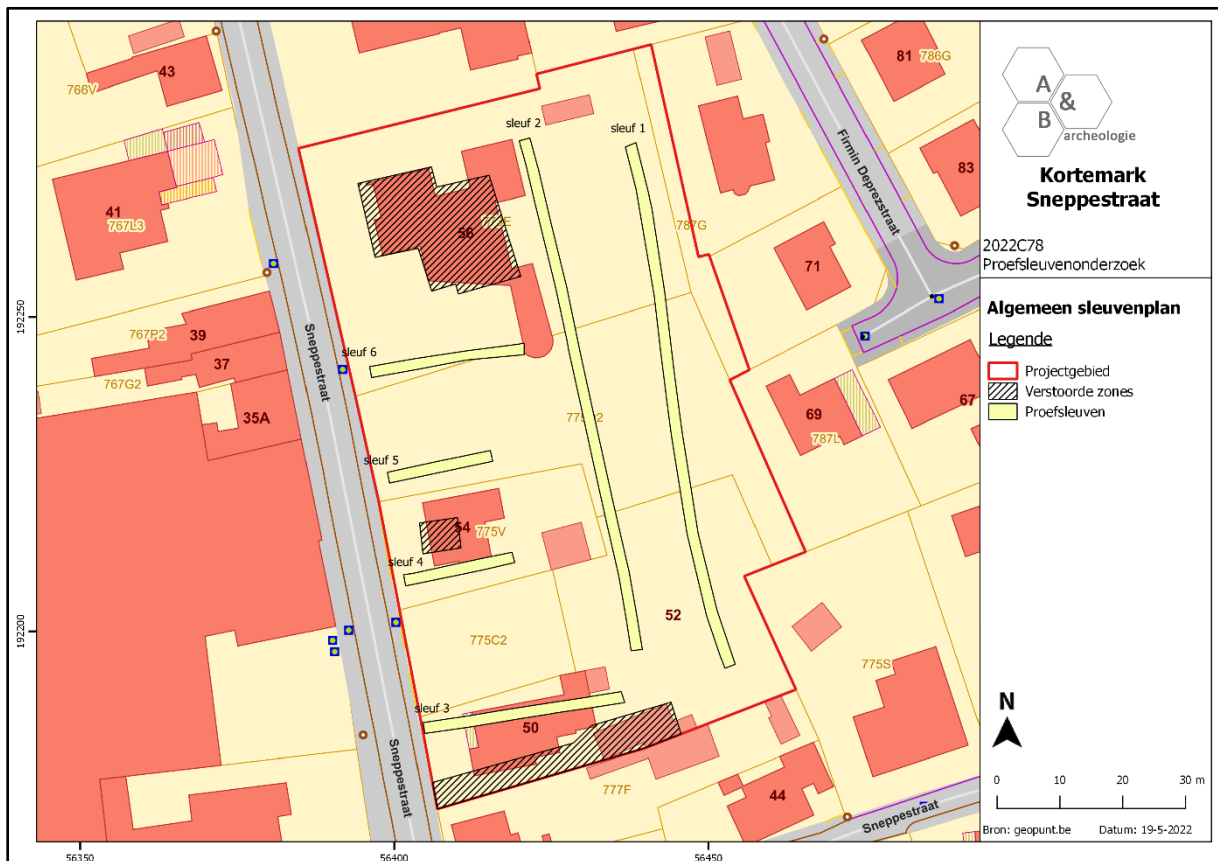
Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op vrijdag 13 mei 2022. Het sleuvenplan zoals opgenomen in het programma van maatregelen bij de bureaustudie voorzag in de aanleg van vier noord-zuid georiënteerde proefsleuven. Dit plan werd aangehouden in het oostelijke deel van het terrein, waar twee noord-zuid georiënteerde sleuven werden aangelegd. Gezien in de westelijke helft van het plangebied echter enkele verstoorde zones aanwezig waren, werd geopteerd om hier vier oost-west georiënteerde sleuven aan te leggen, tussen de verstoringszones. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie werden de sleuven opnieuw gedicht.

Het plangebied had een oppervlakte van 6.356m². Hiervan werd ca. 558m² ingemeten als verstoorde zone, waardoor de onderzoekbare zone een oppervlakte van ca. 5.798m² besloeg. Hiervan werd ca. 455m² (7,8%) onderzocht door middel van proefsleuven. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee niet behaald. In combinatie met het landschappelijk booronderzoek kon het proefsleuvenonderzoek echter wel een duidelijk beeld werpen op het archeologisch potentieel van de site, die in zeer sterke mate verstoord werd door de voormalige bebouwing waardoor geen archeologische sporen meer verwacht kunnen worden.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf werd beschouwd als een individuele werkput. De sleuven en de storten werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus. Dit leverde

geen relevant vondstmateriaal op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. Hierbij werden louter recente verstoringen geregistreerd. Alle sleuven, sporen en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon COOLPIX W300.

Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden zes profielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein, waarbij algemeen een A-C sequentie of verstoorte bodemopbouw werd vastgesteld.

Figuur 5 Algemeen sleuvenplan, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd een bureauonderzoek uitgevoerd waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd werden. Hierbij werd een programma van maatregelen opgesteld volgens het principe van een uitgesteld traject. Het landschappelijk booronderzoek vond plaats op 25 april 2022 en werd uitgevoerd door erkend archeoloog en assistent-aardkundige Maarten Bracke. Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op vrijdag 13 mei 2022. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Grondwerken Maarten Bekaert. Maarten Bracke trad op als erkend archeoloog, veldwerkleider en assistent-aardkundige en Paulien Fonteyn als erkend archeoloog. De proefsleuven werden ingemeten door erkend archeoloog Paulien Fonteyn, waarna de verkregen GPS-gegevens werden verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal.

1.2.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.2.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.2.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota³ van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

³ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019.

2. Landschappelijke boringen

2.1. Beschrijvend gedeelte

In het programma van maatregelen bij de bureaustudie werd het volgende opgenomen met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek: *‘Het landschappelijk bodemonderzoek heeft in de eerste plaats de bedoeling een inzicht te verwerven in de bodemopbouw van het plangebied en de bewaringscondities m.b.t. archeologisch erfgoed. Het landschappelijk bodemonderzoek dient uitgevoerd te worden conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk artikels 7.3.1 en 7.3.2. De landschappelijke boringen worden gezet met een Edelmanboor met diameter van 7cm. Aangezien de boringen tot doel hebben de verstoringsgraad in kaart te brengen wordt minimaal per 1000m² één boring gezet. Dit impliceert een minimum van 6 boringen. De boringen dienen zo ingeplant te worden dat de waarnemingen toelaten vlakdekkende uitspraken te doen m.b.t. de bodemopbouw en bewaringscondities. Aangezien het landschappelijk bodemonderzoek tot nut heeft de bodemopbouw binnen het plangebied te evalueren in functie van de archeologische bewaringscondities, dient het boorresidu niet gezeefd te worden.’⁴*

2.1.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen van de bureaustudie⁵ werden volgende onderzoeksvragen opgenomen met betrekking tot het landschappelijk bodemonderzoek:

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
- Is het beeld van elke boring gelijk of zijn significante variaties in bodemopbouw waar te nemen?
- Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de beschikbare gegevens?
- In welke mate is het bodemprofiel nog intact ter hoogte van het plangebied?
- Wat is de diepte van het archeologisch leesbaar niveau? Dient bij een eventueel proefsleuvenonderzoek rekening gehouden te worden met verschillende archeologische niveaus?
- In welke mate interfereren de geplande werken met het bodemarchief?
- Zijn bodemhorizonten die kunnen wijzen op een goede bewaring van artefactensites nog bewaard binnen de contouren van het plangebied? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een afgedekte bodem?
- Wijzen de waarnemingen op een verstoord bodemarchief? Kan verder onderzoek in de vorm van archeologische boringen en/of proefsleuven nog leiden tot kenniswinst?
- Zijn tijdens het onderzoek anomalieën waargenomen die verder aandacht behoeven tijdens het archeologisch booronderzoek of proefsleuvenonderzoek?

⁴ Van Goidsenhoven 2019, 17.

⁵ Van Goidsenhoven 2019, 12-13.

- Zijn de waarnemingen van die aard dat een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is? Zo ja:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten van de zone waar een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - o Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - o Dwingen de waarnemingen afwijkingen van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk op?

2.1.2. Randvoorwaarden

Het landschappelijke booronderzoek kon in goede omstandigheden uitgevoerd worden, conform het programma van maatregelen.

2.1.3. Werkwijze en strategie

Uit het bureauonderzoek kwam naar voor dat landschappelijke boringen uitgevoerd dienden te worden om de aardkundige opbouw van het plangebied te onderzoeken, om na te gaan of er een paleobodem aanwezig is op het terrein en om de verstoringsgraad binnen het plangebied te bepalen. Landschappelijk booronderzoek omvat immers de kartering van de aard, topografie, morfologie en conservering van de ondergrond in functie van de reconstructie van de aardkundige opbouw binnen het projectgebied. Bij het onderzoek werd het programma van maatregelen horende bij de bekrachtigde archeologienota gevolgd. De boringen werden uitgevoerd met een edelmanboor met diameter van 10cm. De boorprofielen werden gefotografeerd en beschreven per aardkundige eenheid.

Tijdens het booronderzoek werden geen sporen of vondsten aangetroffen. Bijgevolg is er geen nood aan conservatie. Er werden geen stalen genomen. Het veldwerk vond plaats op maandag 25 april 2022 en werd uitgevoerd door erkend archeoloog en assistent-aardkundige Maarten Bracke in goede weersomstandigheden.

2.2. Assessment

2.2.1. Landschappelijke resultaten

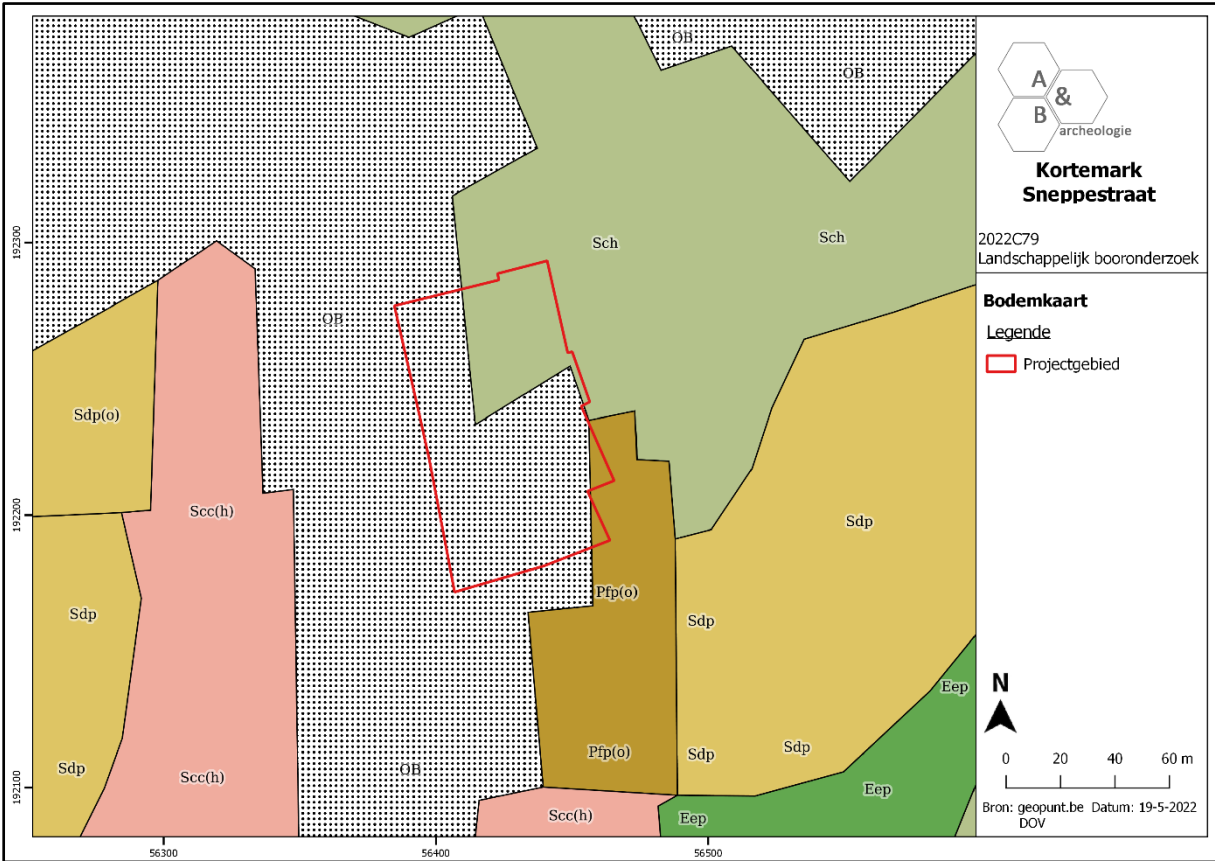
De bredere landschappelijke context van het projectgebied werd reeds uitvoerig geschetst in het bureauonderzoek⁶.

Binnen het plangebied worden op de bodemkaart drie verschillende bodemtypes aangegeven. Het grootste deel van het terrein wordt gekarteerd als bebouwd zone (type OB). Dit zijn bodems die gekenmerkt worden door een sterke antropogene invloed, onder invloed waarvan het originele bodemprofiel werd vernietigd of gewijzigd. Verder komen in het noordoosten Sch-gronden voor. Dit type omschrijft matig droge lemige zandbodems met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont. In het zuidwesten van het terrein wordt een kleine zone ingekleurd als Pfp(o)-bodem. Deze bodems kenmerken zich als zeer natte lichte zandleembodems zonder profielontwikkeling waarbij een sterke antropogene invloed op te merken is.

Het landschappelijk booronderzoek toonde inderdaad een sterke antropogene invloed aan op het terrein. Zo werd ter hoogte van BP4 en BP6 een verstoorde bodemopbouw vastgesteld tot een diepte van respectievelijk 120 en 70cm. Ter hoogte van BP2, BP3, BP5 en BP7 werden eveneens verstoringen vastgesteld, maar vanwege de aanwezigheid van grof puin in de ondergrond, kon niet bepaald worden tot welke diepte deze verstoring reikte. Hierdoor kon ook niet bepaald worden of er al dan niet nog een gunstig bewaarde C-horizont aanwezig was onder de verstoorde pakketten. Enkel ter hoogte van BP1 werd een onverstoorde bodemopbouw vastgesteld. De bodem bestaat hier uit een ca. 60cm dikke donkerbruine Ap-horizont, waaronder meteen de C-horizont aangeboord werd. De C-horizont kenmerkt zich als een geelbruine matig droge zandleem.

De landschappelijke boringen tonen aan dat binnen het plangebied oorspronkelijk matig droge zandleembodems met A-C profiel voorkwamen. De voormalige bebouwing heeft echter reeds een zekere impact gehad op de originele bodemopbouw, waardoor op verschillende plaatsen verstoorde bodemsequenties werden aangeboord. Gezien verschillende zones ondoordringbaar bleken door de grote hoeveelheid grof puin, kon de precieze begrenzing van de verstoring niet met zekerheid worden vastgesteld tijdens het landschappelijk booronderzoek. Mogelijk is onder deze verstoringen nog een goed bewaarde C-horizont aanwezig (cf. BP1) waarbinnen nog archeologische sporen bewaard kunnen zijn. Er werd dan ook een verder proefsleuvenonderzoek uitgevoerd over het volledige plangebied (m.u.v. de verstoorde zones).

⁶ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019, 16-22.

Figuur 6 Uitsnede uit de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV).

Figuur 7 Aanduiding van de uitgevoerde landschappelijke boringen op het GRB (bron: geopunt).

Figuur 8 Zicht op boorsequentie 1 met A -C profiel.

Figuur 9 Zicht op boorsequentie 2 (gestaakt) met verstoorde, puinhoudende Ap-horizont.

Figuur 10 Zicht op boorsequentie 4 met verstoord profiel.

Figuur 11 Zicht op boorsequentie 6 (gestaakt) met puinhoudende Ap-horizont.

2.2.2. Assessment vondsten

Niet van toepassing. Er werden geen vondsten aangetroffen tijdens het landschappelijk booronderzoek.

2.2.3. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het landschappelijk booronderzoek.

2.2.4. Assessment conservatie

Niet van toepassing.

2.3. Synthese

2.3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Het landschappelijk booronderzoek toonde aan dat binnen het plangebied oorspronkelijk matig droge zandleembodems met A-C profiel voorkwamen. De voormalige bebouwing heeft echter reeds een zekere impact gehad op de originele bodemopbouw, waardoor op verschillende plaatsen verstoorde bodemsequenties werden aangeboord. Gezien verschillende zones ondoordringbaar bleken door de grote hoeveelheid grof puin, kon de precieze begrenzing van de verstoring niet met zekerheid worden vastgesteld tijdens het landschappelijk booronderzoek. Mogelijk is onder deze verstoringen nog een goed bewaarde C-horizont aanwezig (cf. BP1) waarbinnen nog archeologische sporen bewaard kunnen zijn. Er werd dan ook een verder proefsleuvenonderzoek uitgevoerd over het volledige plangebied (m.u.v. de verstoorde zones).

2.3.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen van de bureaustudie⁷ werden volgende onderzoeksvragen opgenomen met betrekking tot het landschappelijk bodemonderzoek:

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

Ter hoogte van BP 1 werd een intacte bodemopbouw aangeboord. Het profiel vertoont een ca. 60cm dikke donkerbruine Ap-horizont waaronder zich meteen de geelbruine zandlemige C-horizont bevindt. Verder werden binnen het plangebied enkele verstoorde zones aangeboord.

- Is het beeld van elke boring gelijk of zijn significante variaties in bodemopbouw waar te nemen?

Het landschappelijk booronderzoek geeft aan dat een zeker gedeelte van het plangebied verstoord werd door het voormalige landgebruik, terwijl plaatselijk nog een gunstig bewaarde C-horizont aanwezig is.

- Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de beschikbare gegevens?

De bodemkaart geeft aan dat binnen het plangebied OB-gronden en bodems met sterke antropogene invloed aanwezig zijn. Enkele boringen vertonen inderdaad een volledig verstoord bodemprofiel. Daarnaast worden ook lemige zandbodems met verbrokkelde B-horizont aangegeven. Hoewel inderdaad lemige zandbodems werden aangeboord, werden geen indicaties van een bewaarde B-horizont aangetroffen.

- In welke mate is het bodemprofiel nog intact ter hoogte van het plangebied?

Enkel ter hoogte van BP1 werd een goed bewaard bodemprofiel geattesteerd.

⁷ Van Goidsenhoven 2019, 12-13.

- Wat is de diepte van het archeologisch leesbaar niveau? Dient bij een eventueel proefsleuvenonderzoek rekening gehouden te worden met verschillende archeologische niveaus?

Het archeologisch niveau bevindt zich in de top van de C-horizont. Deze bevindt zich op ca. 60cm onder het huidige maaiveldniveau.

- In welke mate interfereren de geplande werken met het bodemarchief?

De geplande werken betekenen een integrale verstoring van het eventuele bodemarchief.

- Zijn bodemhorizonten die kunnen wijzen op een goede bewaring van artefactensites nog bewaard binnen de contouren van het plangebied? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een afgedekte bodem?

Neen, er werden geen indicaties voor een mogelijke in situ bewaring van steentijd artefactensites aangetoond.

- Wijzen de waarnemingen op een verstoord bodemarchief? Kan verder onderzoek in de vorm van archeologische boringen en/of proefsleuven nog leiden tot kenniswinst?

Verskillende boringen geven aan dat het plangebied reeds in zekere tot grote mate verstoord werd. De grenzen en diepte van de verstoring konden echter niet afdoende bepaald worden tijdens het landschappelijk booronderzoek. Een proefsleuvenonderzoek is aldus aangewezen.

- Zijn tijdens het onderzoek anomalieën waargenomen die verder aandacht behoeven tijdens het archeologisch booronderzoek of proefsleuvenonderzoek?

Neen.

- Zijn de waarnemingen van die aard dat een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is?

Neen. Een verkennend archeologisch booronderzoek wordt niet zinvol geacht.

3. Proefsleuvenonderzoek

3.1. Beschrijvend gedeelte

Om na te gaan of sites met grondsporen aanwezig zijn binnen de grenzen van het onderzoeksgebied werd in het programma van maatregelen bij de bureaustudie een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd.

3.1.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen bij de archeologienota⁸ waren de volgende vraagstellingen opgenomen met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek:

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?
- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?
- Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.
- Op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau zich? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?
- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
- Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de cartografische gegevens en de gekende vindplaatsen in de ruime omgeving?
- Wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
- Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
- Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

⁸ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019, 15-16.

- Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

3.1.2. Randvoorwaarden

Het proefsleuvenonderzoek kon gebeuren in goede omstandigheden. De voormalige kelders werden ingemeten als verstoorde zone. De verstoring gaat hier dieper dan het archeologisch niveau waardoor geen sporen meer verwacht kunnen worden. Het proefsleuvenplan werd dan ook aangepast rond de verstoringszones.

3.1.3. Werkwijze en strategie

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op vrijdag 13 mei 2022. Het sleuvenplan zoals opgenomen in het programma van maatregelen bij de bureaustudie voorzag in de aanleg van vier noord-zuid georiënteerde proefsleuven. Dit plan werd aangehouden in het oostelijke deel van het terrein, waar twee noord-zuid georiënteerde sleuven werden aangelegd. Gezien in de westelijke helft van het plangebied echter enkele verstoorde zones aanwezig waren, werd geopteerd om hier vier oost-west georiënteerde sleuven aan te leggen, tussen de verstoringszones. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie werden de sleuven opnieuw gedicht.

Het plangebied had een oppervlakte van 6.356m². Hiervan werd ca. 558m² ingemeten als verstoorde zone, waardoor de onderzoekbare zone een oppervlakte van ca. 5.798m² besloeg. Hiervan werd ca. 455m² (7,8%) onderzocht door middel van proefsleuven. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee niet behaald. In combinatie met het landschappelijk booronderzoek kon het proefsleuvenonderzoek echter wel een duidelijk beeld werpen op het archeologisch potentieel van de site, die in zeer sterke mate verstoord werd door de voormalige bebouwing waardoor geen archeologische sporen meer verwacht kunnen worden.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf werd beschouwd als een individuele werkput. De sleuven en de storten werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus. Dit leverde geen relevant vondstmateriaal op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. Hierbij werden louter recente verstoringen geregistreerd. Alle sleuven, sporen en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon COOLPIX W300.

Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden zes profielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein, waarbij algemeen een A-C sequentie of verstoorde bodemopbouw werd vastgesteld.

Bij de aanleg van de proefsleuven werd het vlak stelselmatig verdiept naar de C-horizont. Het archeologisch niveau bevond zich in de top van de C-horizont op zich ca. 50 tot 75cm onder het huidige maaiveldniveau, op een diepte van ca. +12,7m TAW in het noorden en +12,0m TAW in het zuiden. Het archeologisch vlak helt af van noord naar zuid.

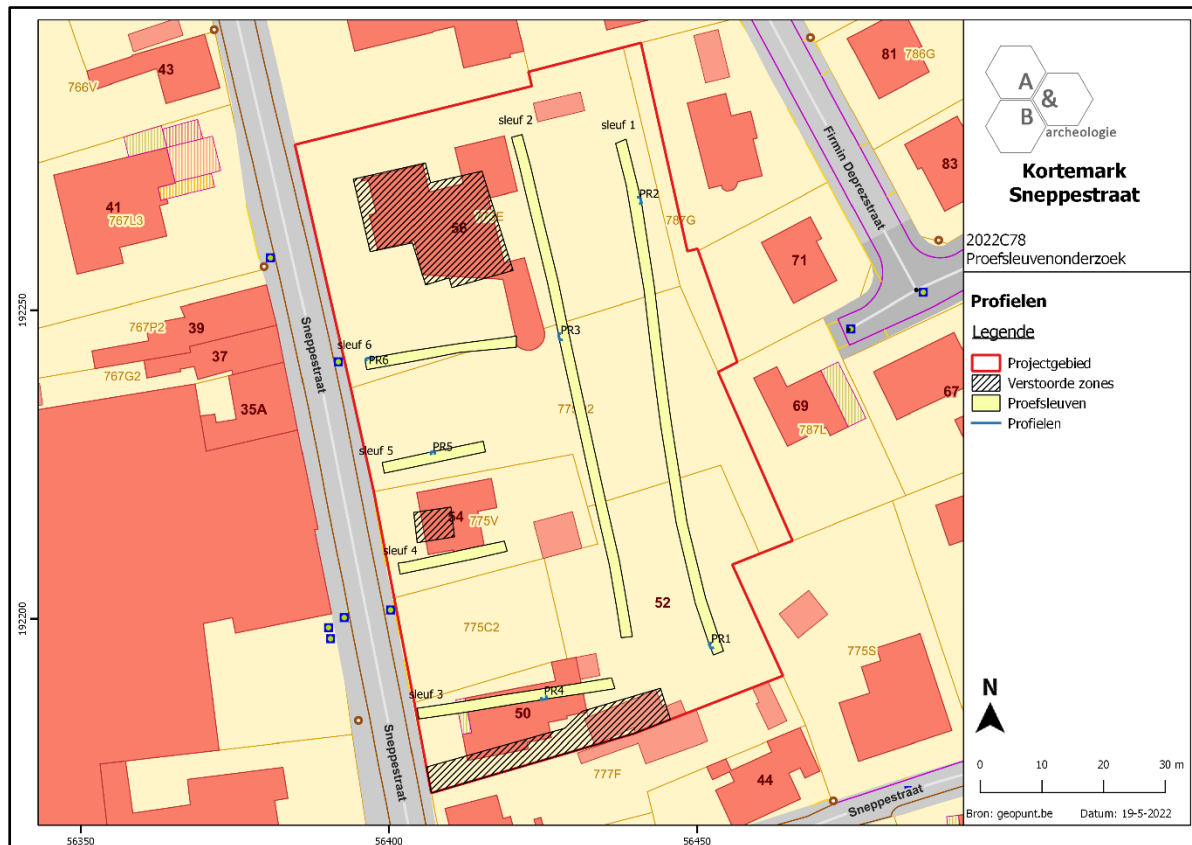
3.2. Assessment

3.2.1. Aardkundige opbouw

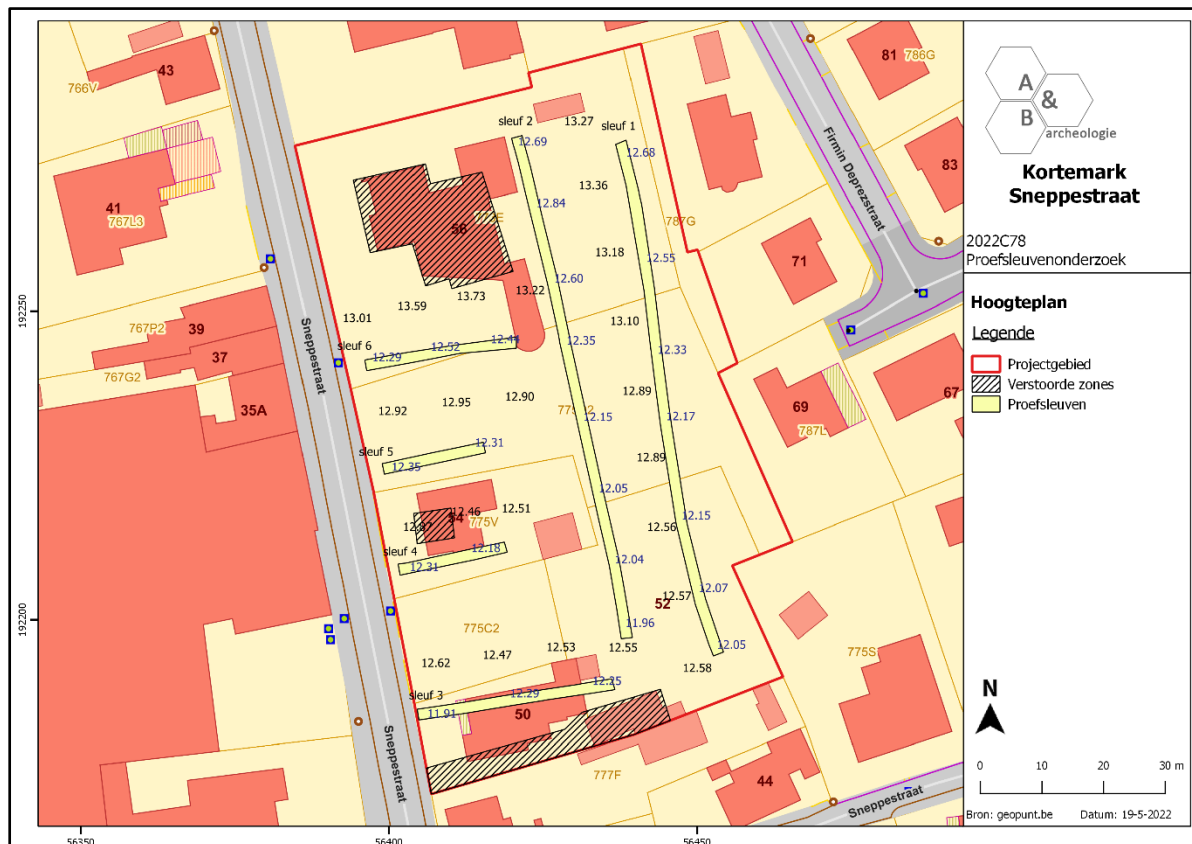
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd de aardkundige opbouw van het terrein bepaald door de aanleg van zes referentieprofielen. De waarnemingen uit het onderzoek komen grotendeels overeen met de karteringen op de bodemkaart en met de resultaten van het landschappelijk booronderzoek.

Ter hoogte van profiel 1 (zuidoosten) werd bovenaan een verstoord pakket van ca. 60cm dikte vastgesteld boven op de C-horizont, die hier nog relatief goed bewaard lijkt te zijn. Ook ter hoogte van profiel 2 (noordoosten) werd een intacte C-horizont vastgesteld onder een ca. 70cm dikke, puinhoudende Ap-horizont. Profiel 3 (centraal) vertoont echter meer verstoring. Onder een opgehoogd pakket van ca. 15cm bevindt zich hier de oorspronkelijke Ap-horizont, waaronder een verstoorde laag voorkomt die reikt tot een diepte van ca. 75cm onder het huidige maaiveldniveau. Hieronder werd echter wel de C-horizont aangesneden. Ook ter hoogte van profiel 4 (zuidwesten) bevindt de C-horizont onder sterk vergraven, puinhoudende pakketten, op een diepte van ca. 85cm. Vermoedelijk werd de top van de C-horizont in beide profielen echter reeds vergraven. Profiel 5 (centraal westen) vertegenwoordigt een zeer sterk verstoorde zone met vergraven pakketten die reiken tot ca. 150cm onder het huidige maaiveldniveau. Tot slot werd ter hoogte van profiel 6 (noordwesten) een meer intacte bodem aangetroffen waarbij bovenaan een puinhoudende, ca. 50cm dikke Ap-horizont onderscheiden kon worden. Meteen hieronder was de geelbruine C-horizont te onderscheiden.

De proefsleuven werden laagsgewijs afgegraven en aangelegd op één archeologisch niveau, in de top van de C-horizont, op ca. 50 tot 75cm onder het huidige maaiveldniveau, op een diepte van ca. +12,7m TAW in het noorden en +12,0m TAW in het zuiden. Het archeologisch vlak helt af van noord naar zuid.

Figuur 12 Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 13 Algemeen sleuvenplan met hoogte-indicaties van het maaiveldniveau (zwart) en het archeologisch vlak (blauw), geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 14 Profiel 1 in sleuf 1, in het zuidoosten van het plangebied.

Figuur 15 Profiel 2 in sleuf 1, in het noordoosten van het plangebied.

Figuur 16 Profiel 3 in sleuf 2, centraal binnen het plangebied.

Figuur 17 Profiel 4 in sleuf 3, in het zuidwesten van het plangebied.

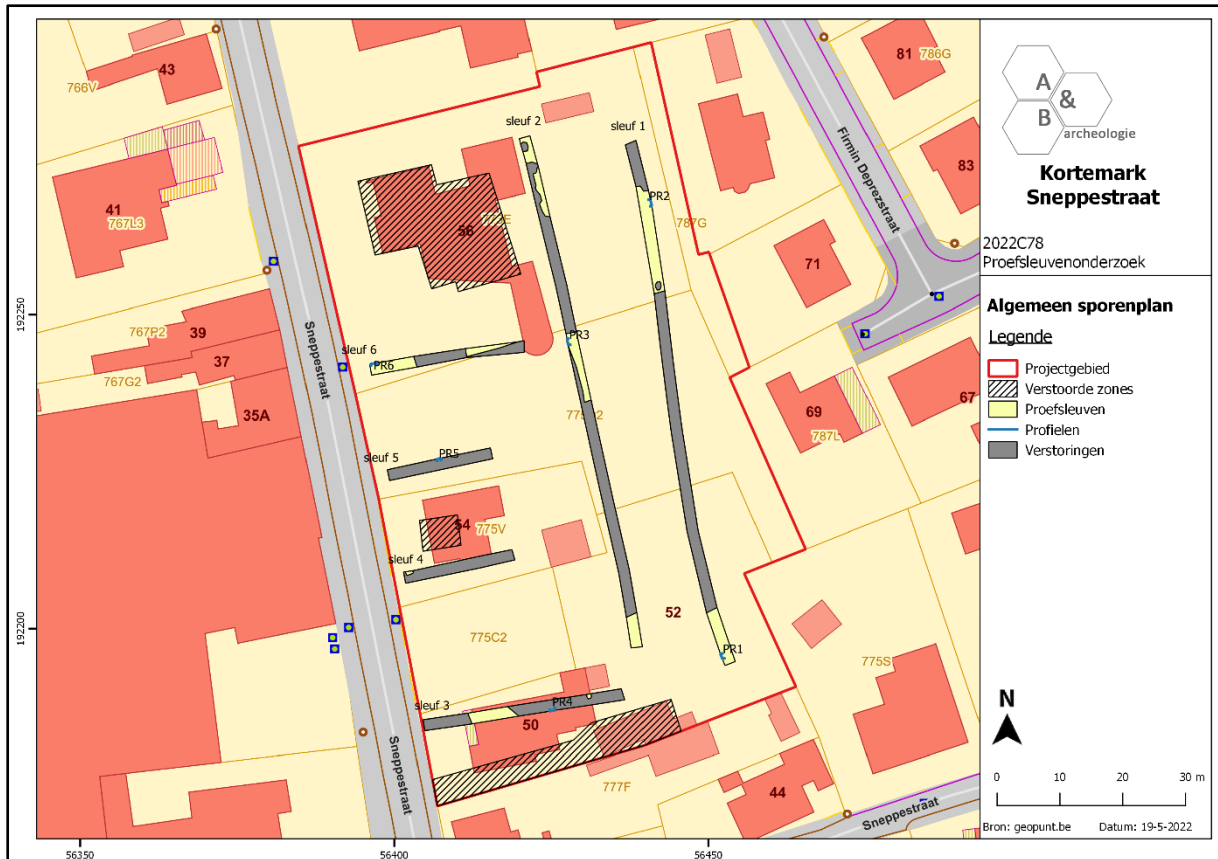
Figuur 18 Profiel 5 in sleuf 5, centraal in het westen van het plangebied.

Figuur 19 Profiel 6 in sleuf 6, in het noordwesten van het plangebied.

3.2.2. Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het plangebied bleek in zeer grote mate verstoord te zijn ten gevolge van de voormalige bebouwing en het voormalige gebruik van het terrein.

Figuur 21 Zicht op het zuidelijke deel van sleuf 1.

Figuur 22 Zicht op het centrale deel van sleuf 1.

Figuur 23 Zicht op het noordelijke deel van sleuf 1.

Figuur 24 Zicht op het noordelijke deel van sleuf 2.

Figuur 25 Overzichtsfoto van sleuf 2.

Figuur 26 Overzichtsfoto van sleuf 3.

Figuur 27 Overzichtsfoto van sleuf 4.

Figuur 28 Overzichtsfoto van sleuf 5.

Figuur 29 Overzichtsfoto van sleuf 6.

3.2.3. Assessment vondsten

Niet van toepassing. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

3.2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

3.2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing.

3.2.6. Datering en interpretatie

Het proefsleuvenonderzoek bracht geen relevante archeologische sporen aan het licht. Het terrein bleek in zeer grote mate verstoord te zijn ten gevolge van de voormalige bebouwing. Ook in de onverstoorde delen werden geen sporen aangetroffen.

3.3. Synthese

3.3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Zowel het landschappelijk booronderzoek als het proefsleuvenonderzoek toonde aan dat het terrein in zeer grote mate verstoord is ten gevolge van de voormalige bebouwing. Er werden slechts enkele onverstoorde zones aangetroffen. Bovendien werden hier geen archeologische sporen geregistreerd. De kans dat er binnen het plangebied (nog) een archeologische site aanwezig is, kan dan ook als zeer klein tot onbestaand worden ingeschat. Er dient dan ook geen verder archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden ter hoogte van het plangebied.

3.3.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen bij de archeologienota⁹ waren de volgende vraagstellingen opgenomen met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek:

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?

De waarnemingen uit het proefsleuvenonderzoek sluiten naadloos aan bij de resultaten van het landschappelijk booronderzoek. Zo werden ter hoogte van PR2 en PR6 nog relatief intacte bodemprofielen aangesneden waarbij onder een zij het puinhoudende Ap-horizont nog een C-horizont onderscheiden kon worden. Deze bevond zich op een diepte van ca. 50 à 70cm. Ook ter hoogte van PR1 bleef de C-horizont relatief goed bewaard, ondanks de verstoorde pakketten die zich erboven bevonden. Bij PR3 en PR4 werd eveneens een C-horizont aangetroffen onder enkele verstoorde, puinhoudende lagen. Vermoedelijk werd de top van de C-horizont echter reeds vergraven ter hoogte van deze profielen. Tot slot werd ter hoogte van PR5 een volledig verstoord bodemprofiel opgemerkt tot een diepte van minstens ca. 150cm.

- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?

De bodemopbouw is slechts zeer plaatselijk intact. Het plangebied werd quasi integraal verstoord tot op relatief grote diepte.

- Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

Er werden geen bodemsporen aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Vanwege de zeer hoge verstoringsgraad is het ook hoogst onwaarschijnlijk dat er (nog) bodemsporen aanwezig zijn op het terrein.

⁹ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019, 15-16.

- Op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau zich? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?

Het archeologisch leesbare niveau bevindt zich in de top van de C-horizont, op een diepte van ca. 50 tot 75cm onder het huidige maaiveldniveau.

- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?

Niet van toepassing.

- Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

Neen.

- Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?

Niet van toepassing. Er werden geen archeologische sporen waargenomen. Het terrein is in zeer sterke mate verstoord door antropogene ingrepen.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

Niet van toepassing.

- Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Niet van toepassing.

- Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

Niet van toepassing.

- Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

Niet van toepassing.

- Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

Niet van toepassing.

- Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de cartografische gegevens en de gekende vindplaatsen in de ruime omgeving?

Niet van toepassing.

- Wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?

Niet van toepassing.

- Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

Niet van toepassing.

- Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?

Niet van toepassing.

- o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?

Niet van toepassing.

- o Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?

Niet van toepassing.

- o Zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Niet van toepassing.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Snekpestraat 50-56 te Kortemark (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep groter is dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹⁰ bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een landschappelijk booronderzoek (en indien nodig een archeologisch booronderzoek en/of proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites) en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd dienden te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit uitgesteld vooronderzoek beschreven.

In eerste instantie werd een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek vond plaats op maandag 25 april 2022. In totaal werden zeven boringen geplaatst, verspreid over het volledige terrein. Hierbij werd een bodem met sterke antropogene invloed vastgesteld. Plaatselijk werd echter nog een gunstig bewaarde C-horizont vastgesteld op een diepte van ca. 60cm onder het huidige maaiveldniveau. Er werden geen indicaties aangeboord voor een gunstige bewaring van steentijd artefactensites. Wel zouden eventueel sites met grondsporen aanwezig kunnen zijn op het niveau van de C-horizont. Hoewel het terrein reeds in grote mate verstoord lijkt te zijn, kon de omvang en de begrenzing van deze verstoring op basis van het landschappelijk booronderzoek alleen niet met zekerheid vastgesteld worden. Het proefsleuvenonderzoek diende hier meer inzicht in te verschaffen.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op vrijdag 13 mei 2022. Het sleuvenplan zoals opgenomen in het programma van maatregelen bij de bureaustudie voorzag in de aanleg van vier noord-zuid georiënteerde proefsleuven. Dit plan werd aangehouden in het oostelijke deel van het terrein, waar twee noord-zuid georiënteerde sleuven werden aangelegd. Gezien in de westelijke helft van het plangebied echter enkele verstoorde zones aanwezig waren, werd geopteerd om hier vier oost-west georiënteerde sleuven aan te leggen, tussen de verstoringszones. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie werden de sleuven opnieuw gedicht.

Het plangebied had een oppervlakte van 6.356m². Hiervan werd ca. 558m² ingemeten als verstoorde zone, waardoor de onderzoekbare zone een oppervlakte van ca. 5.798m² besloeg. Hiervan werd ca. 455m² (7,8%) onderzocht door middel van proefsleuven. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee niet behaald. In combinatie met het landschappelijk booronderzoek kon het proefsleuvenonderzoek echter wel een duidelijk beeld werpen op het archeologisch potentieel van de site, die in zeer sterke mate verstoord werd door de voormalige bebouwing waardoor geen archeologische sporen meer verwacht kunnen worden.

¹⁰ Van Goidsenhoven 2019; Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019.

Zowel het landschappelijk booronderzoek als het proefsleuvenonderzoek toonde aan dat het terrein in zeer grote mate verstoord is ten gevolge van de voormalige bebouwing. Er werden slechts enkele onverstoorde zones aangetroffen. Bovendien werden hier geen archeologische sporen geregistreerd. De kans dat er binnen het plangebied (nog) een archeologische site aanwezig is, kan dan ook als zeer klein tot onbestaand worden ingeschat. Er dient dan ook **geen verder archeologisch onderzoek** uitgevoerd te worden ter hoogte van het plangebied.

5. Bibliografie

- Van Goidsenhoven W., 2019. *Snejpestraat 50-56 (Kortemark, West-Vlaanderen). Archeologienota. Bureauonderzoek (Fase 0). Deel 2: Programma van Maatregelen*, Sint-Michiels-Brugge: Ruben Willaert bvba.
- Willaert A., Van Goidsenhoven W., Thys C., 2019. *Snejpestraat 50-56 (Kortemark, West-Vlaanderen). Archeologienota. Bureauonderzoek (Fase 0). Deel 1: Resultaten van het Bureauonderzoek*, Sint-Michiels-Brugge: Ruben Willaert bvba.
- www.geopunt.be

6. Bijlages

- Referentieprofiel

Projectcode		2022C78		Coördinaten	X 56440,76; Y 192268,33		
Type onderzoek		Proefsleuven			X 56441,01; Y 192267,34		
Profielnummer		PR2		Hoogte	+13,3m TAW		
Oriëntatie		N-Z		Grondwater	niet bereikt		
Datum		13/05/2022		Classificatie	Sch		
Weer		Droog, zonnig			Matig droge lemige zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont		
Beschrijving		Paulien Fonteyn		Fotonr	30		
Landgebruik		Braakland		Plan nr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie		/					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	70	droog	ja	duidelijk	vrij regelmatig
H2	C	70	-	droog	nee	-	-
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkerbruin		Matig droog		S	Lemig zand	Puinhoudend	
Geelbruin		Matig droog		S	Lemig zand	/	

Figuur 30 Zicht op profiel 2 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

• **Figurenlijst**

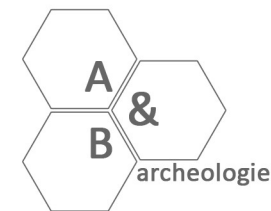
Figuur 1 Zicht op het zuidwestelijke deel van het plangebied.	8
Figuur 2 Zicht op het noordoostelijke deel van het plangebied tijdens de sloop van de voormalige bebouwing.....	9
Figuur 3 Zicht op de uitgebroken kelder ter hoogte van Sneppestraat 54.	9
Figuur 4 Zicht op de uitgebroken kelder en kruipkelder ter hoogte van Sneppestraat 56.	10
Figuur 5 Algemeen sleuvenplan, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	12
Figuur 6 Uitsnede uit de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV).	17
Figuur 7 Aanduiding van de uitgevoerde landschappelijke boringen op het GRB (bron: geopunt).	17
Figuur 8 Zicht op boorsequentie 1 met A -C profiel.	18
Figuur 9 Zicht op boorsequentie 2 (gestaakt) met verstoorde, puinhoudende Ap-horizont.....	18
Figuur 10 Zicht op boorsequentie 4 met verstoord profiel.....	19
Figuur 11 Zicht op boorsequentie 6 (gestaakt) met puinhoudende Ap-horizont.	19
Figuur 12 Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	27
Figuur 13 Algemeen sleuvenplan met hoogte-indicaties van het maaiveldniveau (zwart) en het archeologisch vlak (blauw), geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	27
Figuur 14 Profiel 1 in sleuf 1, in het zuidoosten van het plangebied.....	28
Figuur 15 Profiel 2 in sleuf 1, in het noordoosten van het plangebied.....	28
Figuur 16 Profiel 3 in sleuf 2, centraal binnen het plangebied.....	29
Figuur 17 Profiel 4 in sleuf 3, in het zuidwesten van het plangebied.	29
Figuur 18 Profiel 5 in sleuf 5, centraal in het westen van het plangebied.	30
Figuur 19 Profiel 6 in sleuf 6, in het noordwesten van het plangebied.	30
Figuur 20 Allesporenkaart geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	31
Figuur 21 Zicht op het zuidelijke deel van sleuf 1.....	32
Figuur 22 Zicht op het centrale deel van sleuf 1.	32
Figuur 23 Zicht op het noordelijke deel van sleuf 1.....	33
Figuur 24 Zicht op het noordelijke deel van sleuf 2.....	33
Figuur 25 Overzichtsfoto van sleuf 2.	34
Figuur 26 Overzichtsfoto van sleuf 3.	34
Figuur 27 Overzichtsfoto van sleuf 4.	35
Figuur 28 Overzichtsfoto van sleuf 5.	35
Figuur 29 Overzichtsfoto van sleuf 6.	36
Figuur 30 Zicht op profiel 2 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.....	44

- Plannenlijst

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
001	Boorplan	Boorgrid landschappelijke boringen	1:650	X	19/05/2022
002	Bodemkaart	Bodemkaart	1:1500	X	19/05/2022
003	Sleuvenplan	Algemeen sleuvenplan	1:650	X	19/05/2022
004	Sleuvenplan	Profielen	1:650	X	19/05/2022
005	Sleuvenplan	Hoogteplan	1:650	X	19/05/2022
006	Sleuvenplan	Algemeen sporenplan	1:650	X	19/05/2022

Projectcode	2022C79	Boortype	Edelmann
Type onderzoek	Landschappelijk bodemonderzoek	Diameter	10cm
Datum	25/04/2022	Boortechniek	Manueel
Weer	Droog, bewoekt	Boorgrid	verspringend driehoeksgrid
Landgebruik	Gesloopte bebouwing, tuingrond	Aantal boringen	7
Vegetatie	/		

Boor-punt	x, y	TAW mv	Aardkundige eenheid		cm -mv		Methode beschrijving	Ondergrens			Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen	Interpretatie	Bodemtype		Plan	Foto
			nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid			symbool	beschrijving			Bodemkaart	Observatie		
1	X: 56437 Y: 192268	+13,3m TAW	1	Ap	0	60	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	donkerbruin	matig droog	S	lemig zand	/	teelaarde	Sch	S	boorplan	8
			2	C	60	-		nee	/	/	geelbruin	matig droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
2	X: 56438 Y: 192237	+12,9m TAW	1	Ap	0	boring gestaakt (50cm)	Droog	nee	/	/	donkerbruin	matig droog	S	lemig zand	baksteenpuin, grof puin (boring gestaakt)	teelaarde	OB	verstoring	boorplan	9
3	X: 56444 Y: 192208	+12,6m TAW	boring onmogelijk (ondoordringbaar, grof puin)														OB	verstoring	boorplan	/
4	X: 56413 Y: 192209	+12,5m TAW	1	verstoring	0	120	Droog	ja	/	/	donkerbruin, zwart	matig droog	S	lemig zand	puinhoudende, vergraven pakketten	verstoring	OB	verstoring	boorplan	10
5	X: 56418 Y: 192183	+12,5m TAW	1	boring onmogelijk (ondoordringbaar, grof puin)													OB	verstoring	boorplan	/
6	X: 56406 Y: 192239	+13,0m TAW	1	verstoring	0	boring gestaakt (70cm)	Droog	nee	/	/	donkerbruin	matig droog	S	lemig zand	verstoorde puinlagen, grove kiezels (boring gestaakt)	verstoring	OB	verstoring	boorplan	11
7	X: 56399 Y: 192275	+13,3m TAW	1	boring onmogelijk (onderkelderde woning)													OB	verstoring	boorplan	/

Kortemark Sneppestraat

2022C79
Landschappelijk booronderzoek

Boorgrid

Legende

- Projectgebied
 Boorpunten

Bron: geopunt.be Datum: 19-5-2022

